

Riny in Boeken

Beste mensen,

“Het team van Boekhandel Polman is opnieuw geportretteerd en dat is voor de nieuwsbrief niet verkeerd”

Bovenstaande rijmt wel maar is natuurlijk geen rijm, zelfs geen slecht sinterklaasrijm, laat staan poëzie..

Poëzieboeken worden weinig verkocht. Mensen denken vaak dat het moeilijk is en alleen toegankelijk voor een heel select groepje lezers. Het thema van de kinderboekenweek deze maand laat wat anders zien.

Door het hele land zie je kinderen bezig met teksten, met rijm, met klanken die een gevoel oproepen, kortom met poëzie want dat is het thema van de kinderboekenweek 2008.

Kinderen zijn niet zo bezig met de constructie, kinderen proberen hun gevoel in rijm weer te geven en dan krijg je vaak een mooi resultaat.

Maar ook volwassenen hebben mooie poëziebundels voor kinderen gemaakt met aansprekende titels zoals: “verdriet is 3 sokken” of “boven in een groene linde zat een moddervette haan”.

Voor een kind dat plezier heeft in poëzie is het stadsdichterschap op volwassen leeftijd een baan waar je niet van kunt leven, maar waar je wel veel plezier in kunt hebben.

Verder in dit nummer:

- Noud Bles: Van boeken bezeten Literatuur, is dat andere muziek?
- Aanbevolen boeken
- Corrie Klumper: Hemelse gerechten
- Expositie Monique Schep
- Paul Troost: Zijn wij wel narcistisch genoeg?
- Colofon

Ik ben recent naar een avond geweest waar o.a. de Nijmeegse en Zutphense stadsdichters geïnterviewd werden. Een stadsdichter maakt een aantal gedichten per jaar over belangrijke gebeurtenissen die zich in “zijn” stad afspelen. Je zou het kunnen zien als een stukje geschiedschrijving door een troubadour. Wat ik niet wist is dat een stadsdichter ook een gedicht maakt als iemand overlijdt zonder enige nabestaanden. De stadsdichter is dan bij de begrafenis om het voor te lezen en het gedicht gaat mee de kist in. (en hopelijk komen er dan op het laatste moment geen hijgende nabestaanden aanrennen want dan is al het werk van de stadsdichter voor niets geweest).

Je merkt dat het nieuwe seizoen begonnen is. Er zijn weer lekker veel nieuwe boeken gearriveerd. Ik noem slechts enkele van die nieuwe titels:

Nicci French: Wat te doen als iemand sterft

Jan Siebelink: Suezkade

Arnon Grunberg: Onze oom

Esther Gerritsen: een kleine miezige God

Vader en zonen Blokker: de geschiedenis van Nederland in 12 moorden

Geert Mak: het verleden van Nederland

De andere nieuwe titels liggen in stapels (of stapeltjes) klaar om bekeken, ingezien maar vooral gelezen te worden.

Groetjes,
Riny Polman

Literatuur, is dat andere muziek?

Wat was er eerder: het woord of de muziek? Wanneer gingen ze samen, wanneer gingen ze hun eigen weg? In een novelle die ik een paar jaar geleden in opdracht schreef, gaat een bibliothecaris op zoek naar de oorsprong van het medische beroep en zij belandt in het oude Egypte, waar de functie van arts, priester en schrijver in één en dezelfde persoon zijn verenigd. Toen leerden in het Huis des Levens jongeren lezen en schrijven. Al lezende verwierf men kennis over de geheimen van de godsdienst en over de beoefening van de geneeskunde. Uit afbeeldingen in koningsgraven weten we dat er op uitgebreide schaal en met behulp van diverse instrumenten voor de Egyptische farao muziek werd gemaakt. Die muziek diende als verstrooiing en om de angst voor het onbekende weg te nemen (1). Later domineert in de grote monotheïstische godsdiensten het Woord. De heilige boeken verspreiden de waarheid. In psalmen en liturgische gezangen staat de tekst in dienst van de boodschap die wordt uitgedragen. Voor de schone letteren is niet meer dan een plaatsje in de schaduw weggelegd, bijvoorbeeld in de vorm van wereldlijke liederen die door rondreizende zangers aan de hoven van koningen en edelen werden gezongen. Zij zongen het Rolandslied, over Karel en Elegast en over het ros Beyaert. Je zou kunnen zeggen dat deze minstrelen mede de basis van de West-Europese literatuur hebben gelegd. Henric van Veldeke was zo iemand, hij doorkruiste de Nederlanden en Duitsland, zong en speelde zijn minnelieder, onder andere in Kleef op de bruiloft van Margarete van Kleef en Ludwig van Thüringen in 1174. Van Henric Veldeke's verblijf op de Zwanenburch horen we in onze dagen nog steeds echo's door toedoen van de Heinrich Veldeke Kreis. Op 28 september las ik voor een grotendeels Duits publiek tijdens een door de Heinrich Veldeke Kreis georganiseerd symposium mijn verhaal *Faust aan de Waal* (2). Geen spoor van muziek in dit verhaal, hoe vaak het Faustthema ook opduikt in opera en solomuziek.

Muziek is wel het hoofdthema in het korte verhaal *Liszt voor de lichte linkerhand* dat ik in 2003 publiceerde (3). Het gaat over een ambitieuze pianist en de korte, maar heftige relatie die hij aangaat met het meisje dat aan de piano de bladzijden omslaat. Op 5 november a.s. beleeft dit verhaal een heel bijzondere uitvoering. Ik lees het verhaal en de jonge, begaafde pianist Sebastiaan Oosthout speelt de pianomuziek van Liszt op de momenten waarop er van die muziek sprake is in het verhaal. Ook de *bladomslaander* in het verhaal treedt op naast de pianist. Deze aanpak heet een semi-scenische uitvoering, voor het eerst gebeurt dat als onderdeel van de avond Radboud Reppen en Roeren over muziek en literatuur. (4)

Muzikale paginakeerders komen we buiten de muziek herhaaldelijk tegen. In 1998 verscheen de vertaling van *De bladomslaander*, een roman van David Leavit over ontluikende homoseksualiteit. (5) In de film *La tourneuse de pages* (regie Dennis Dercourt, uitgebracht in 2006) verbindt de muziek twee vrouwen, hun teleurstelling en wraak met elkaar. In film en roman is degene die de pagina's omslaat de onderliggende partij en is de boventoon weggelegd voor de pianist. In *Liszt voor de lichte linkerhand* lijkt dat ook het geval, let op: lijkt.

De Engelse vertaling van *bladomslaander* is *pageturner* en dan zijn we opnieuw weer bij de letteren beland. Geen groter aanbeveling is er voor een roman in deze jachtige dagen dan de aanduiding *pageturner*. Als lezer bereik je de literaire hemel op de maat van een elektronische drum. Geloof ze niet, de *marketeers*, lees langzaam als een trage wals en vergeet het idee van tijd.

Noud Bles

- (1) *Ancient Egypt*, composed and performed on traditional Near Eastern instruments by Ali Jihad Racy, Lyrchord Discs LYRCD 7347
- (2) Noud Bles, *Faust aan de Waal*, in *Het Anatomisch Museum en andere verhalen*, Valkhof Pers, 2001, € ...
- (3) Noud Bles: *Liszt voor de lichte linkerhand*, in De tweede ronde, zomer 2003
- (4) Radboud Reppen en Roeren, cultureel huisprogramma van Huize Heyendaal georganiseerd door de Personeelsvereniging Radboud. Op 5 november een avond over literatuur en muziek, informatie: <http://www.ru.nl/pv/cultuur/>
- (5) David Leavit: *De bladomslaander*, Uitgeverij De Harmonie, € 15,90
- (6) DVD *La tourneuse de pages*, via internet vanaf € 8,95.

Aanbevolen boeken

Hemelse gerechten

Al hetgeen door mij aan ingebonden geschriften verzameld is in de loop der jaren krijgt af en toe een check-up. Levert een boek nog een bijdrage aan mijn welbevinden? Geeft het mij een prettig of droef gevoel van binnen? Kan ik eindelijk eens verder zonder *500 moppen voor de jeugd* nu ik ouder ben en om andere dingen heb leren lachen?

De keuze om boeken van de plank te halen en naar zolder te verhuizen is geen gemakkelijke, maar wonen in een huis met lage muurtjes beperkt nou eenmaal je u itbreidingsmogelijkheden. Betuwse veulingskisten gapen mij toe: "Papier hier, papier hier!" Nog even wachten met het bedankje, jongens.

Ik neem u maar even mee naar mijn boekenkast.

Er staat hier bijvoorbeeld, tamelijk uit het zicht, *Ik kan koken*. Het is een goed gebruikt exemplaar, boordevol foto's van ijverige handen die voedsel bewerken. Varkenslever larderen, gevogelte plukken, croquetten draaien....Het kookboek komt uit de kast van mijn schoonmoeder en hoewel zij al lang niet meer kan koken (ze is in 2002 overleden), daalt de hautaine titel van het boek van boven op mij neer als het nuttigen van een eenvoudig custardtoetje weer uitloopt op klontjesvissen en Louis vertelt over de onovertroffen chocoladepudding -"hemelse modder"-, die zijn moeder 's zondags, ja hoor, EL-LE-KE zondag, maakte. Hup, boek in kist.

Een plankje hoger. Nicci French, *Bezeten van mij*. Tijdens een Italiaanse vakantie de 319 pagina's los- en stukgelezen. Deze thriller blijft voor de eerstvolgende lezer hoe dan ook onbegrepen. In volstrekte verwarring staan de pagina's, bijeengehouden door de zwarte omslag, waarop de beeltenis van de Romeinse god die mij zonder woorden aanspoort de bladen te verfrommelen voor de prullenbak.

"Is er iets wat we niet zouden opgeven voor de ware liefde?" vraagt de achterflap. Nee, en dus blijft dit boek bewaard. Zachtjes in de kist.

Het gaat nu snel, de vaart zit erin. Het bijna lege *NRC Handelsblad puzzel- en spellenboek* blijkt voor mij veel te geslepen. Bah. Kist.

Wat doet William Lashner in mijn Nederlandse hoekje? Dat stoort mij. Kist.

Populaire geschenken, in tweevoud aanwezig: Mart Smeets *De Kopgroep*, Midas Dekkers, *Poes*. De helft in de kist, niemand die het merkt. Hierbij nog gauw gewurmd *Vetplanten en cactussen*, ooit een cadeau behorende bij een fraaie pot "levende stenen", waarvan het recht op leven steeds maar weer door mij bestreden werd. Weg ermee. Kist.

Valt nu uw oog ook op een handig klein boekje, dik en aardig oud? Voornaam ook, gezien het leren omslagje. Het is de "Engelgeleider", als communieboekje voor opa Joseph gekocht door zijn oudere broer Max in 's Hage op 7 april 1893. Een lief engeltje heet zijn lezertje welkom, hij zal hem leren de lessen van liefde, hoop en dankbaarheid. Wees maar niet bang, ik wijs je de weg, al zijn de paden kronkelig en steil. Maar oefen dagelijks je gebed.

Joseph heb ik niet gekend, maar zijn foto op een kalender van zijn oude dorp haal ik me even voor de geest. Het Hoofd der School, met vriendelijke blik in keurig pak.

Op bladzij 6 een bruine vlek. Ik ruik eraan. Een hemels gerecht heeft zich over mij ontfermd! Dank u, dank u wel!

Corrie Klumper

Expositie

Expositie van schilderijen en gemengde etstechnieken van Monique Schep

Aanbevolen boeken

Zijn wij wel narcistisch genoeg?

Jaren geleden bezocht ik een concert van de Britse popgroep The Kinks. De zanger, Ray Davies, stopte halverwege zijn optreden en vertelde dat de band pas zou doorspelen, als we voor zijn achterwerk zouden applaudisseren. Provocerend draaide hij zijn in hippe pantalon gestoken billen naar ons, verbouwereerde toeschouwers.

Het voorval speelde zich af in een periode dat een narcist nog als een ernstige gestoorde patiënt op de sofa van de psychiater belandde. Alleen als marginaal verschijnsel was exorbitant gedrag aan excentriekelingen voorbehouden. Tegenwoordig is dat anders: narcisme is heel gewoon. Jan Derksen, hoogleraar klinische psychologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen en als therapeut in Bemmeler gevestigd,

begint zijn boek *Zijn wij wel narcistisch genoeg?* met een groot aantal voorvallen van eigendunk die u en ik bekend zullen voorkomen. Derksen verbaasde zich bijvoorbeeld over een studente die de lift van het universiteitsgebouw instapte en luid in haar mobieltje over ditjes en datjes bleef doortetteren. De omstanders, van wie de meesten gelukkig door een plaatsvervangend gevoel van schaamte bevangen werden, interesseerden haar geen zier. Een beleefd 'Of het misschien wat zachter kan' werd door haar aan haar onzichtbare gesprekspartner als belachelijk afgedaan. Derksen wijt dit asociale gedrag aan een overmaat aan narcisme. We ergeren ons er soms aan, maar leggen de narcistische persoonlijkheid meestal geen strobreed in de weg. Derksen is niet per definitie een tegenstander van narcisme, van een gematigde en gezonde eigenliefde wel te verstaan. Vroeger zag de psychoanalyse narcisme als een ziekelijke afwijking. Het eigenbelang ongebreideld laten prevaleren en het belang van een ander over het hoofd zien of het zelfs als een deel van jezelf beschouwen, was schadelijk voor de patiënt en zijn omgeving. Intussen leven we in een samenleving waarin wat beheerste grootheidswaan heel gebruikelijk is. Zonder een flinke dosis eigenwaarde en de uitstraling die daarbij past, worden persoonlijke en maatschappelijke welvaart moeilijk. Maar willen we niet vroeg of laat als het mythologisch figuur Narcissus geobsedeerd van onszelf in ons zelfbeeld verdrinken, dan moeten we anderen een gelijkwaardige plaats gunnen.

Het ontbeert ons vaak aan een realistische kijk op wie we denken te zijn en wie we werkelijk zijn. In zijn praktijk ontmoet Derksen maar al te vaak mensen die daarmee moeite hebben. In het mooi uitgegeven *Zijn wij wel narcistisch genoeg?* - met een knipoog naar *Ben ik eigenlijk wel links genoeg?* uit 1974 van columnist Jan Blokker - concentreert hij zich op narcisme als mogelijke oorzaak van persoonlijke en intermenselijke problemen. Zijn boek is niet alleen interessant voor zijn vakgenoten, maar ook voor ons lekenlezers. Immers, als opvoeders helpen we er een fors handje aan mee of de hechting tussen ouders en peuter leidt tot een harmonieuze relatie tussen hun volwassen geworden kind en zijn omgeving of tot een onuitstaanbaar juffertje dat niet doorheeft dat haar onbenulligheden niet verder dan de ontvanger aan de andere kant van de telefoonlijn reiken. Derksen laat elk hoofdstuk van zijn boek beginnen met een afbeelding van een kunstwerk waarop narcisme uitgebeeld wordt. Een schilderij van Ansel Krut waarop een lelijke man zijn blote achterwerk in de spiegel bekijkt, deed me herinneren aan Ray Davies die meende dat zijn kont een applaus waard is. Hij kreeg het ook, maar wel met de nodige hoon van een deel van het publiek. Lees je het boek van Derksen, dan vraag je je af hoe luid die spot nu zou klinken.

Jan Derksen (2007). *Zijn wij wel narcistisch genoeg? Over het ontstaan van onze lentecultuur*.

Paul Troost

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Boekhandel Polman te Bemmeler. Ingezonden artikelen verwoorden de mening van de schrijver.

De nieuwsbrief geeft nieuws en activiteiten over de wereld van 'het geschreven woord' in het algemeen en over onze boekhandel in het bijzonder.

Daarnaast willen we een podium zijn voor mensen die van boeken en literatuur houden. Dus indien u een stukje wilt schrijven voor de nieuwsbrief, aarzel dan niet!

De nieuwsbrief is gratis af te halen in de winkel.

Vanzelfsprekend wordt onze nieuwsbrief ook op onze website gepubliceerd.

Bijdragen van:

- Noud Bles
- Corrie Klumper
- Paul Troost
- Riny Polman

Informatie:

Boekhandel Polman
Dorpsstraat 42
6681 BN Bemmeler
T: 0481 - 453 145
F: 0481 - 454 419

Eindredactie:

- Frans Polman

W: www.boekhandelpolman.nl
E: info@boekhandelpolman.nl